

758

Besluit van 6 december 1985 tot vaststelling van het Broodbesluit (Warenwet) 1985

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 29 november 1984, DG Vgz/VVP/L, nr. 144013, gedaan mede namens de Staatssecretaris van Landbouw en Visserij en de Staatssecretaris van Economische Zaken, P. H. van Zeil;

Overwegende, dat het in het belang van de volksgezondheid en de eerlijkheid in de handel wenselijk is gebleken aan de eisen des tijds aangepaste regelen te stellen ten aanzien van brood;

Gelet op de artikelen 14, 14a, 16 en 16a van de Warenwet (Stb. 1935, 793);

De Adviescommissie Warenwet gehoord (advies van 18 januari 1983, no. 13418/625);

De Raad van State gehoord (advies van 15 mei 1985, nr. W13.85.0026/25.5.19.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 13 juni 1985, DGVGZ/VVP/L, no. 81863, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Landbouw en Visserij en voornoemde Staatssecretaris van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

Voor de toepassing van dit besluit wordt de terminologie van het Meelbesluit (Warenwet) 1985 (Stb. 1985, 757) overgenomen en wordt voorts verstaan onder:

- a. *brood*: de eetwaar als bedoeld in artikel 2, eerste lid, aanhef tot sub a;
- b. *voorgebakken brood*: brood dat op zodanige wijze is gebakken dat de korst nog niet of nog niet voldoende is gekleurd, en dat een verdere hittebehandeling dient te ondergaan teneinde een korst te verkrijgen welke wel, onderscheidenlijk voldoende, is gekleurd;
- c. *gesneden brood*: het geheel van het in sneden verdeelde brood;
- d. *hoeveelheid droge stof*: de volgens de desbetreffende methode van onderzoek als bedoeld in artikel 23, bepaalde hoeveelheid droge stof, uitgedrukt in grammen;
- e. *broodzout*: keukenzout waaraan door Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur nadere eisen kunnen worden gesteld;
- f. *procent of %*: massaprocent.

Artikel 2

1. Met een der onderstaande benamingen mag uitsluitend en moet worden aangeduid de gebakken eetwaar met een vochtgehalte van meer dan 20%, bereid uit de na die benamingen genoemde waren in de daar bedoelde hoeveelheden, alsmede uit:

- water en/of melk;
- geen ander rijsmiddel dan bakkersgist (*Saccharomyces cerevisiae*) of zuurdeeg;
- al dan niet een of meer andere waren als bedoeld in artikel 2 tot en met 6 van het Meelbesluit (Warenwet) 1985 voorzover bereid uit tarwe en/of rogge;
- al dan niet een of meer van de ingrediënten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, tot een zodanige hoeveelheid dat het karakter van de hierna te noemen waren wordt gehandhaafd;
- al dan niet een of meer van de ingrediënten als bedoeld in artikel 4, vierde lid:
 - a. *wit(te)brood*: in hoofdzaak bereid uit tarwebloem, waarin zemelen met het blote oog niet waarneembaar zijn;
 - b. *bruinbrood, tarwebrood, weitebrood of kropbrood*: (niet zijnde van de onder d genoemde samenstelling) in hoofdzaak bereid uit volkorentarwemeel en/of tarwemeel, al dan niet gemengd met al dan niet gebroken tarwe en/of tarwevlokken, waarin zemelen met het blote oog waarneembaar zijn;
 - c. *roggebrood*: in hoofdzaak bereid uit al dan niet gebroken rogge, volkorenroggemeel en/of roggemeel;
 - d. *tarweroggebrood*: (niet zijnde van de onder a of b genoemde samenstelling) voorzover het betreft een of meer der ingrediënten als bedoeld in de artikelen 2 tot en met 6 van het Meelbesluit (Warenwet) 1985: bereid uit tenminste 50% volkorentarwemeel en/of tarwemeel en voor de rest in hoofdzaak uit volkorenroggemeel en/of roggemeel;
 - e. *roggetarwebrood*: voorzover het betreft een of meer der ingrediënten als bedoeld in de artikelen 2 tot en met 6 van het Meelbesluit (Warenwet) 1985: bereid uit tenminste 50% volkorenroggemeel en/of roggemeel en voor de rest in hoofdzaak uit volkorentarwemeel en/of tarwemeel.

2. Een van de volgende aanduidingen, onderscheidenlijk een combinatie daarvan, mag uitsluitend en moet worden gebezigd, direct voorafgaand aan de aanduidingen als bedoeld in het eerste lid, indien brood tevens voldoet aan de bij de onderscheidenlijke aanduidingen vermelde eis:

- a. «melk», indien brood melkbestanddelen bevat en tevens voldoet aan de eisen opgenomen in artikel 6;
- b. «volkoren», indien brood bereid is uit geen ander meel dan volkorentarwemeel en/of volkorenroggemeel, al dan niet gemengd met
 - tarwevlokken;
 - roggevlokken;
 - al dan niet gebroken tarwe;
 - al dan niet gebroken rogge;
- c. «gluten» of «aleuronaat», indien brood ten hoogste 40% zetmeel in de droge stof der kruim bevat.

3. Een van de volgende aanduidingen, onderscheidenlijk een combinatie daarvan, direct voorafgaand aan, of in de onmiddellijke nabijheid van de aanduidingen als bedoeld in het eerste lid, mag uitsluitend worden gebezigd, indien brood tevens voldoet aan de bij de onderscheidenlijke aanduidingen vermelde eis, onderscheidenlijk eisen:

- a. «room» of «boter», indien brood melkvet bevat en tevens voldoet aan de eisen opgenomen in artikel 7;
- b. «ei» of «eier», indien brood per kg gebezigd meel tenminste 50 gram eidooier of de dienovereenkomstige massa aan heelei, gedroogd heelei of gedroogde eidooier bevat;
- c. «suiker», indien aan brood saccharose en/of invertsuiker is toegevoegd, zodat het suikergehalte, berekend als saccharose, ten minste 30% bedraagt.

4. Indien brood eetwaren bevat als bedoeld in artikel 4, eerste lid, sub d, moet in de onmiddellijke nabijheid van een der aanduidingen als bedoeld in het eerste lid, een aanduiding van die eetwaar worden gebezigd voorafgegaan door «met» of «bevat», alsmede door het percentage waarin die eetwaar in het brood aanwezig is.

5. Indien brood ten minste 30% eetwaren bevat als bedoeld in artikel 4, eerste lid, sub d, mag, al naar gelang het geval en in afwijking van het bepaalde in het vierde lid, een der hieronder bedoelde aanduidingen direct voorafgaand aan de aanduidingen als bedoeld in het eerste lid, worden gebezigd:

– «vruchten», welke aanduiding vervangen mag worden door de naam of de namen van de gebruikte vruchtensoort(en), waaronder tevens begrepen moet worden gember en noten; in afwijking hiervan mag ter vervanging van die aanduiding worden volstaan met de aanduiding:

– «krenten», indien bedoelde eetwaren bestaan uit een mengsel van krenten met rozijnen, en/of met andere al dan niet gedroogde vruchten(delen), en/of met geconfijte vruchten(delen), welk mengsel evenwel voor een aanmerkelijk deel bestaat uit krenten;

– «rozijnen», indien bedoelde eetwaren bestaan uit een mengsel van rozijnen met krenten, en/of met andere al dan niet gedroogde vruchten(delen), en/of met geconfijte vruchten(delen), welk mengsel evenwel voor tenminste 80% bestaat uit rozijnen.

6. In afwijking van het bepaalde in de voorgaande leden mag

a. indien een of meer van de aanduidingen bedoeld in het tweede, derde en vijfde lid, in combinatie met de aanduiding «wit(te)brood» zouden moeten worden gebezigd, het woorddeel «wit(te)» worden weggelaten;

b. «wit(te)brood», bekend onder namen die enkel de vorm of wijze van bakken aangeven, met een van die benamingen worden aangeduid;

c. het woorddeel «brood» in de aanduidingen bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met e, vervangen worden door een benaming die enkel de vorm of de wijze van bakken aangeeft;

d. indien aan de buitenzijde van het brood sesamzaad, onderscheidenlijk maanzaad is aangebracht, de aanduiding «sesam», onderscheidenlijk «maanzaad» gebezigd worden, direct voorafgaand:

– aan een aanduiding, als bedoeld in het eerste lid; dan wel

– aan een of meer van de aanduidingen, als bedoeld in het tweede, derde en vijfde lid, in combinatie met een aanduiding als bedoeld in het eerste lid;

een en ander met inachtneming van het bepaalde onder a, b en c.

7. De aanduiding «voorgebakken» moet worden gebezigd in de onmiddellijke nabijheid van de aanduidingen als bedoeld in het eerste lid, indien het betreft voorgebakken brood.

8. De aanduiding «zuurdesem» moet worden gebezigd in de onmiddellijke nabijheid van de aanduidingen als bedoeld in het eerste lid, indien het betreft brood dat is bereid met zuurdeeg.

Artikel 3

Brood moet voldoen aan de volgende eisen:

- a. de geur moet aangenaam en fris zijn;
- b. de smaak mag niet muf zijn;
- c. de korst mag niet verbrand zijn;
- d. de kruim moet gaar zijn;
- e. het mag noch inwendig noch uitwendig beschimmeld zijn;
- f. het moet vrij zijn van leng;
- g. voor de gezondheid schadelijke stoffen alsmede verontreinigingen mogen niet aanwezig zijn.

Artikel 4

1. De ingrediënten bedoeld in artikel 2, eerste lid, vierde streepje, waaronder begrepen de eventuele omzettingsprodukten daarvan, zijn de volgende:

- a. melkbestanddelen;
- b. saccharose en/of invertsuiker;
- c. eibestanddelen;
- d. al dan niet gedroogde vruchten(delen), geconfijte vruchten(delen), gember, noten;
- e. rijstbloem;
- f. amandelspijs, notenspijs of andere spijs;
- g. haverhout;
- h. kruiden en/of specerijen;
- i. citroenolie en/of kaneelolie, evenwel uitsluitend aan brood dat tevens eetwaren bevat als bedoeld onder d;
- j. andere ingrediënten dan genoemd onder a tot en met i, niet zijnde ingrediënten als bedoeld in het vierde en zevende lid.

2. Aan de in het eerste lid bedoelde ingrediënten kunnen door Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken tezamen, gehoord de Adviescommissie Warenwet, terzake van hun aanduiding, samenstelling en zuiverheid nadere eisen worden gesteld.

3. Indien in brood ingrediënten aanwezig zijn als bedoeld in

- het eerste lid, onder f, moet de aanduiding «met spijs», al dan niet voorafgegaan door de naam van de betreffende spijs, worden gebezigd;
- het eerste lid, onder h, moet bij ander brood dan bedoeld in artikel 2, vijfde lid, een aanduiding worden gebezigd in de trant van «gekruid» of «met specerijen», tenzij de gebruikelijke naam reeds aangeeft dat het brood betreft dat kruiden en/of specerijen bevat.

4. De volgende ingrediënten, waaronder begrepen de eventuele omzettingsprodukten daarvan, mogen, met inachtneming van de beperkingen voorzover daarbij vermeld, in brood aanwezig zijn:

- a. schildelen (zemelen) van tarwe en/of rogge in ander brood dan «wit(te)brood»;
- b. paneermeel, evenwel uitsluitend aan de buitenkant van het brood en met dien verstande dat kleurstoffen niet aanwezig mogen zijn;
- c. maanzaad (zaden van *Papaver somniferum*), evenwel uitsluitend aan de buitenkant van het brood;
- d. lijnzaad (zaden van *Linum usitatissimum*), tot ten hoogste 7,5%, mits tevens de aanduiding «met lijnzaad» wordt gebezigd;
- e. sesamzaad (zaden van *Sesamum indicum*), mits tevens een aanduiding wordt gebezigd waaruit blijkt dat het brood sesamzaad bevat;
- f. eetbare oliën en vetten;
- g. broodzout of keukenzout tot een zodanige hoeveelheid, dat het gehalte aan keukenzout van de droge stof van het brood ten hoogste 2,5% bedraagt;
- h. broodverbetermiddel, zijnde het samengestelde produkt:
 - 1° bestaande uit twee of meer van de volgende ingrediënten: melkbestanddelen, eibestanddelen, tarwegluten, al dan niet ontvet sojameel en ander meel van peulvruchten tot een hoeveelheid van ten hoogste 2% berekend op het brood, mout, moutextract, saccharose, maltose, galactose, al dan niet gehydrolyseerde lactose, glucose, glucosestroop, fructose, honing;
 - 2° waarin behalve de onder 1° genoemde ingrediënten nog aanwezig mogen zijn
 - ingrediënten als bedoeld in het zevende lid, onder a tot en met j, met dien verstande dat de hoeveelheid, onderscheidenlijk hoeveelheden ervan zodanig is, onderscheidenlijk zijn, dat het te bereiden brood voldoet aan de eisen in dit besluit gesteld;

- citroenzuur (E 330) en de natrium-, kalium- en calciumzouten daarvan (respectievelijk E 331, E 332 en E 333);
- eetbare oliën en vetten.

5. De in het vierde lid bedoelde oliën en vetten moeten vrij zijn van antioxydanten.

6. Aan de in het vierde lid bedoelde ingrediënten kunnen door Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken tezamen, gehoord de Adviescommissie Warenwet, terzake van in brood toe te laten hoeveelheden, hun aanduiding, samenstelling en zuiverheid, nadere eisen worden gesteld.

7. Uitsluitend de volgende hulpstoffen, met inachtneming van de beperkingen voorzover daarbij vermeld, mogen aanwezig zijn in brood, met dien verstande dat tevens hulpstoffen, welke in de voor de bereiding van brood gebezigde grondstoffen mogen voorkomen en daaruit afkomstig zijn, alsmede de daaruit eventueel ontstane omzettingsprodukten, in brood aanwezig mogen zijn:

a. de kleurstoffen Curcumine (E 100), Tartrazine (E 102), Oranje geel S/zonnegeel FCF (E 110), Cochenillerood A (E 124) en Carotenoïden (E 160): uitsluitend aan brood waarop het gestelde in het vijfde lid van artikel 2 van toepassing is, tot een hoeveelheid, afzonderlijk dan wel gemengd, van ten hoogste 50 mg per kg berekend op het brood, met dien verstande dat Cochenillerood A (E 124) tot ten hoogste 10 mg per kg, berekend op het brood, aanwezig mag zijn;

b. de conserveermiddelen sorbinezuur (E 200) en de natrium-, kalium- en calciumzouten daarvan (respectievelijk E 201, E 202 en E 203): uitsluitend aan voorverpakt «roggebrood» en voorverpakt «roggetarwebrood» tot een totale hoeveelheid, berekend als sorbinezuur, van ten hoogste 0,20%;

c. het conserveermiddel propionzuur (E 280) en de natrium-, kalium- en calciumzouten daarvan (respectievelijk E 281, E 282 en E 283): uitsluitend in:

1° de waren, genoemd onder b, tot een zodanige hoeveelheid, dat het totale gehalte aan propionzuur en sorbinezuur en genoemde zouten, berekend als de desbetreffende zuren, ten hoogste 0,30% bedraagt;

2° voorverpakt brood met een eiwitgehalte, berekend op de droge stof, van ten minste 20%, tot een hoeveelheid, berekend als propionzuur, van ten hoogste 0,30%;

d. de emulgatoren:

1° lecithine tot een hoeveelheid van ten hoogste 5 g per kg verwerkt meel, met inachtneming van het bepaalde onder 4°;

2° mono- en diglyceriden van vetzuren (E 471), alsmede de esters hiervan met azijnzuur, melkzuur, citroenzuur en wijnsteenzuur (respectievelijk E 472 a tot en met d en f), elk afzonderlijk of gemengd, tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 10 g per kg verwerkt meel, met inachtneming van het bepaalde onder 4°;

3. mono- en diglyceriden van vetzuren, veresterd met mono- en diacetyl-wijnsteenzuur (E 472e) en voorts calciumstearoyllactylaate (E 482), elk afzonderlijk of gemengd, tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 5 g per kg verwerkt meel, met inachtneming van het bepaalde onder 4°;

4° een mengsel van twee of meer der onder 1°, 2° en 3° genoemde stoffen of groepen van stoffen tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 10 g per kg verwerkt meel, met inachtneming van de onder 1°, 2° en 3° voorgeschreven beperkingen;

e. azijnzuur (E 260) en/of calciumacetaat (E 263) tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 4 g per kg verwerkt meel, berekend als azijnzuur;

f. het meelverbetermiddel L (+) cysteïne of L (+) cysteïnehydrochloride, tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 7,5 g per 100 g verwerkt meel, berekend als cysteïne, mits:

- van deze stoffen het gehalte aan sulfaat-as ten hoogste 0,1% bedraagt;
- van deze stoffen het gehalte aan arseen ten hoogste 0,1 mg per kg, aan lood ten hoogste 1 mg per kg, en aan kwik ten hoogste 0,1 mg per kg bedraagt;

- het L (+) cysteïne onderscheidenlijk L (+) cysteïnehydrochloride een smelttraject heeft van 214–218°C onderscheidenlijk 172–180°C;
 - g. l-ascorbinezuur (E 300) tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 10 g per 100 kg verwerkt meel;
 - h. melkzuur (E 270) en de natrium-, kalium- en calciumzouten daarvan (respectievelijk E 325, E 326 en E 327) tot een hoeveelheid van in totaal ten hoogste 5 g per kg verwerkt meel;
 - i. de natrium-, kalium- en calciumzouten van vetzuren (E 470), uitsluitend in brood, aangeduid als «beschuitbol», tot een hoeveelheid van ten hoogste 1,5% berekend op de gebezigde hoeveelheid meel;
 - j. hulpstoffen die door Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken tezamen, gehoord de Adviescommissie Warenwet, zijn toegelaten in door deze Ministers aangewezen broodsoorten; aan deze toelating kunnen voorschriften verbonden worden.
8. In brood mogen slechts de technologische hulpstoffen aanwezig zijn die op grond van het bepaalde in artikel 8, sub c en d, bij de bereiding van brood zijn toegestaan, echter uitsluitend voorzover zij tengevolge van het aldaar genoemde gebruik in het brood zijn gekomen, met dien verstande dat
- de hoeveelheid paraffine in brood ten hoogste 0,5 g per kg mag bedragen;
 - de hoeveelheid van de stoffen genoemd in artikel 8, sub c, onder 3° in brood, ten hoogste 50 mg per kg mag bedragen;
 - de hoeveelheid van de stoffen genoemd in artikel 8, sub c, onder 4° in brood, ten hoogste 1 g per kg mag bedragen.

Artikel 5

1. Het keukenzoutvrije asgehalte van de droge stof van de kruim mag ten hoogste bedragen:
- a. 1,2% bij «wit(te)brood», waarop al dan niet het gestelde in artikel 2, derde lid, sub a, van toepassing is;
 - b. 1,7% bij «wit(te)brood», waarop tevens het gestelde in artikel 2, tweede lid, sub a, van toepassing is;
 - c. 2,2% bij «bruinbrood», «tarwebrood», «weitebrood», «kropbrood», «roggebrood», «tarweroggebrood» en «roggetarwebrood», waarop al dan niet het gestelde in artikel 2, derde lid, sub a, van toepassing is;
 - d. 2,8% bij «bruinbrood», «tarwebrood», «weitebrood», «kropbrood», «roggebrood», «tarweroggebrood», «roggetarwebrood», waarop tevens het gestelde in artikel 2, tweede lid, sub a, van toepassing is.
2. Het gehalte aan, in verdund zoutzuur, onoplosbare as in de droge stof der kruim, mag ten hoogste 0,10% bedragen bij «bruinbrood», «tarwebrood», «weitebrood», «kropbrood», «roggebrood», «tarweroggebrood» en «roggetarwebrood», waarop al dan niet het gestelde in artikel 2, tweede lid, sub a, b of c, of in het derde lid, sub a of c, van toepassing is.

Artikel 6

- Brood, waarop het gestelde in artikel 2, tweede lid, sub a, van toepassing is, moet tevens voldoen aan de volgende eisen:
- a. het gehalte aan melkvet moet ten minste 1,5% van de droge stof van de kruim bedragen;
 - b. het gehalte aan melkeiwit moet ten minste 1,4% van de droge stof van de kruim bedragen;
 - c. het gehalte aan watervrije melksuiker moet ten minste 2,4% van de droge stof van de kruim bedragen;
 - d. het gehalte aan calciumoxyde moet ten minste 0,12% van de droge stof van de kruim bedragen, indien in het brood zemelen met het blote oog niet waarneembaar zijn.

Artikel 7

Brood, waarop het gestelde in artikel 2, derde lid, sub a, van toepassing is, moet tevens voldoen aan de volgende eisen:

- a. het gehalte aan melkvet moet ten minste 3,0% droge stof van de kruim bedragen;
- b. andere oliën en vetten dan melkvet en uit het verwerkte graan afkomstige vetten mogen, in afwijking van het bepaalde in artikel 4, vierde lid, sub f en sub h, niet aanwezig zijn, met uitzondering van die, afkomstig van en toegestaan in plaatsmeerolie of plaatsmeeremulsie, waarmee de gebruikte platen of vormen voor het bakken zijn ingesmeerd of bespoten, alsmede van paraffine ten gevolge van de smering van de gebruikte deegafmeetmachine(s).

Artikel 8

Onverminderd het daaromtrent bepaalde in het Algemeen Besluit (Warenwet) (Stb. 1949, J 306) mag bij de bereiding, bewaring, behandeling en het vervoer van brood en van deeg bestemd voor de bereiding van brood niet zijn of worden gebruik gemaakt:

- a. van werktuigen, gereedschappen, vaatwerk, vormen, platen en vervoermiddelen, welke op plaatsen, waarmee zij met het deeg of het brood in aanraking komen of kunnen komen, ingesmeerd of bespoten zijn met produkten en/of stoffen, welke op grond van dit besluit in brood niet zijn toegelaten, tenzij Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van deze bepaling, onder daaraan verbonden voorschriften, ontheffing heeft verleend;
- b. van ingrediënten, die schadelijk voor de gezondheid zijn of kunnen zijn, ondeugdelijk van samenstelling zijn of in ondeugdelijke toestand verkeren;
- c. van plaatsmeermiddelen, welke andere ingrediënten bevatten dan de volgende, of welke deze ingrediënten bevatten in een grotere hoeveelheid dan daarbij genoemd:
 - 1° de op grond van dit besluit in brood toegelaten stoffen en produkten tot ten hoogste een zodanige hoeveelheid, dat het te bereiden brood voldoet aan de eisen daaraan in dit besluit gesteld;
 - 2° ricinusvetzuren esters (partiële polyglycerolesters van polygecondenseerde ricinusvetzuren) (nr. 476), tot ten hoogste 4,0%, berekend op het plaatsmeermiddel;
 - 3° thermisch geoxydeerde sojaolie, tot ten hoogste 1,0%, berekend op het plaatsmeermiddel;
 - 4° glyceriden van vetzuren (E 471) met korte keten, carnaubawas, was van rijstzemelen en bijenwas;
- d. van vloeibare paraffine, tenzij deze voldoet aan de eisen als gesteld in de FAO Nutrition Meetings Report series No. 57 Rome 1977 en mits uitsluitend gebruikt voor de smering van deegafmeetmachines.

Artikel 9

1. Onverminderd het daaromtrent bepaalde in het Algemeen Besluit (Warenwet) mogen de bereiding, behandeling, verpakking, bewaring en het vervoer van de waren bedoeld in dit besluit:

- a. uitsluitend geschieden op zindelijke wijze;
- b. niet geschieden in ruimten of transportmiddelen die niet op deugdelijke wijze beveiligd zijn tegen (on)gedierte, stof en vuil;
- c. uitsluitend geschieden door personen wier hoofd, handen en armen schoon zijn;
- d. niet geschieden door personen die lijden aan zweren, etterende wonden of huidziekten aan het lichaam, voor zover deze personen met de waar of de daarvoor te gebruiken grondstoffen in aanraking kunnen komen.

2. Gesneden brood en brood waarop het gestelde in artikel 2, tweede lid, sub c, van toepassing is, mogen uitsluitend in een verpakking worden vervoerd, of in winkels, of in werkplaatsen en bergplaatsen bij winkeliers, bakkers of grossiers in gebruik, worden bewaard.

Artikel 10

Onverminderd de in het Algemeen Besluit (Warenwet) aan bedrijfsruimten gestelde eisen, mag de bereiding van deeg bestemd voor de bereiding van brood, alsmede de bereiding van brood, inclusief de bereiding van brood

- uitgaande van afgepaste en gemodelleerde deegstukken; dan wel
- uitgaande van voorgebakken brood;

slechts plaatsvinden in ruimten welke voldoen aan door Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, gehoord de Adviescommissie Warenwet, te stellen eisen.

Artikel 11

1. Brood waarop het gestelde in artikel 2, tweede lid, sub a, met betrekking tot de aanduiding «melk», sub b, met betrekking tot de aanduiding «volkooren», of derde lid, sub a, met betrekking tot de aanduiding «room» of «boter», van toepassing is, en niet aanwezig is in een verpakking, moet voorzien zijn van een aanduiding waaruit de aard van dat brood blijkt. Indien bedoelde aanduiding is aangebracht op een ouwel welke op de buitenzijde van het brood is ingebakken, dan moet deze onuitwisbaar, duidelijk zichtbaar en gemakkelijk leesbaar zijn, waarbij de gebezigde inkt onschadelijk moet zijn en geen andere kleurstoffen mag bevatten dan toegelaten op grond van het Kleurstoffenbesluit (Warenwet) (Stb. 1964, 582).

2. Het in het eerste lid bepaalde is niet van toepassing op brood met een hoeveelheid droge stof gelijk aan of lager dan 70 gram.

Artikel 12

1. De aanduidingen «ongezouten», «voor natriumarm dieet» of «zoutarm» mogen uitsluitend en een ervan moet, in de nabijheid van de aanduiding als bedoeld in artikel 2, worden gebezigd, indien bij de bereiding niet zijn toegevoegd broodzout dan wel andere ingrediënten waardoor het natuurlijke gehalte aan natrium, ammonium en/of chloride is verhoogd, en indien de waar bovendien voldoet aan de eisen opgenomen in het tweede lid.

2. De in het eerste lid bedoelde waren mogen per 100 gram van de waar ten hoogste bevatten:

- a. 20 mg natrium;
- b. 600 mg kalium;
- c. 20 mg ammonium; en
- d. 70 mg chloride.

3. Brood bedoeld in het eerste lid, en niet aanwezig in de verpakking, moet voorzien zijn van een van de aldaar voorgeschreven aanduidingen. Indien bedoelde aanduiding is aangebracht op een ouwel welke op de buitenzijde van het brood is ingebakken, dan moet deze onuitwisbaar, duidelijk zichtbaar en gemakkelijk leesbaar zijn, waarbij de gebezigde inkt onschadelijk moet zijn en geen andere kleurstoffen mag bevatten dan toegelaten op grond van het Kleurstoffenbesluit (Warenwet).

4. Met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde waren, is het Aanduidingenbesluit waren voor bijzondere voeding (Warenwet) (Stb. 1980, 658) niet van toepassing, tenzij de aanduiding «voor natriumarm dieet» wordt gebezigd.

Artikel 13

In afwijking van het bepaalde in artikel 3, tweede lid, van het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet) (Stb. 1981, 621), behoeft op voorverpakt gesneden brood, indien de verpakking helder doorzichtig is, niet de aanduiding «gesneden» gebezigd te worden.

Artikel 14

Het bepaalde in de artikelen 15 en 16 is uitsluitend van toepassing op al dan niet gesneden brood, aangeduid als «wit(te)brood», «bruinbrood», «tarwebrood», «weitebrood», «kropbrood», «tarweroggebrood» of «rogge-tarwebrood», welke aanduiding al dan niet is aangevuld met de aanduiding «volkoren» en/of «melk», een en ander met inachtneming van het bepaalde in het zesde lid van artikel 2.

Artikel 15

1. De aanduiding van de hoeveelheid van brood als bedoeld in artikel 14, niet aanwezig in een verpakking moet, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19, geschieden

– met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding, dan wel

– met een aanduiding van de hoeveelheid, uitgedrukt in gram of kilogram.

2. De aanduiding van de hoeveelheid van brood als bedoeld in artikel 14, dat bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop is verpakt, moet, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19, geschieden

– met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding, dan wel

– met een aanduiding van de hoeveelheid, uitgedrukt in gram of kilogram.

3. In afwijking van het bepaalde in artikel 20, tweede lid, juncto artikel 9, derde lid, van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) (Stb. 1980, 223), mag de aanduiding van de hoeveelheid van voorverpakt brood als bedoeld in artikel 14, worden aangegeven met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding.

4. De in het eerste, tweede en derde lid bedoelde aanduidingen, alsmede de daarmee samenhangende minimum en maximum hoeveelheden droge stof van het desbetreffende brood, zijn de volgende:

Aanduiding	Hoeveelheid droge stof tussen
a. Mini	0 en 25 gram
b. Broodje, kadetje, puntje, bolletje en soortgelijke gebruikelijke benamingen	30 en 36 gram
c. Fluit, dubbele kadet en soortgelijke gebruikelijke benamingen	60 en 70 gram
d. Klein stokbrood (indien het brood betreft van de voor dat type brood kenmerkende vorm)	120 en 140 gram
e. Groot stokbrood (indien het brood betreft van de voor dat type brood kenmerkende vorm)	240 en 265 gram
f. Twaalfonzer, anderhalf	720 en 790 gram
g. Zestienonzer, drieponder, dubbel	960 en 1040 gram
h. Vierponder	1200 en 1300 gram
i. Achtponder	2400 en 2600 gram

Artikel 16

1. De aanduiding van de hoeveelheid van brood als bedoeld in artikel 14, niet aanwezig in een verpakking,

– met een andere hoeveelheid droge stof dan opgenomen in artikel 15, vierde lid; dan wel

– dat uitsluitend voor wat betreft de vorm niet voldoet aan het bepaalde in artikel 15, vierde lid, onder d en e, moet, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19, geschieden met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding.

2. De aanduiding van de hoeveelheid van brood als bedoeld in artikel 14, dat bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop is verpakt,

– met een andere hoeveelheid droge stof dan opgenomen in artikel 15, vierde lid; dan wel

– dat uitsluitend voor wat betreft de vorm niet voldoet aan het bepaalde in artikel 15, vierde lid, onder d en e, moet, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19, geschieden met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding.

3. In afwijking van het bepaalde in artikel 20, tweede lid, juncto artikel 9, derde lid, van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet), moet de aanduiding van de hoeveelheid van voorverpakt brood als bedoeld in artikel 14

– met een andere hoeveelheid droge stof dan opgenomen in artikel 15, vierde lid; dan wel

– dat uitsluitend voor wat betreft de vorm niet voldoet aan het bepaalde in artikel 15, vierde lid, onder d en e, worden aangegeven met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding.

4. De in het eerste, tweede en derde lid bedoelde aanduidingen, alsmede de daarmee samenhangende minimum en maximum hoeveelheden droge stof van het desbetreffende brood, zijn de volgende:

Aanduiding	Hoeveelheid droge stof tussen
a. Kwart	120 en 140 gram
b. Half	240 en 265 gram
c. Heel	480 en 530 gram

Artikel 17

1. Het bepaalde in de volgende leden is uitsluitend van toepassing op al dan niet gesneden roggebrood, waarvan de aanduiding al dan niet is aangevuld met de aanduiding 'volkoren', een en ander met inachtneming van het bepaalde in het zesde lid van artikel 2.

2. De aanduiding van de hoeveelheid van roggebrood, niet aanwezig in een verpakking dient te geschieden

– met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding; dan wel

– met een aanduiding van de hoeveelheid, uitgedrukt in gram of kilogram.

3. De aanduiding van de hoeveelheid van roggebrood dat bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop

is verpakt, moet, met inacht neming van het bepaalde in artikel 19, geschieden

– met een van de in het vierde lid opgenomen aanduidingen, indien de hoeveelheid droge stof van het brood ligt tussen de waarden vermeld achter de desbetreffende van toepassing zijnde aanduiding; dan wel

– met een aanduiding van de hoeveelheid, uitgedrukt in gram of kilogram.

4. De in het tweede en derde lid bedoelde aanduidingen, alsmede de daarmee samenhangende minimum en maximum hoeveelheden droge stof van het desbetreffende brood, zijn de volgende:

Aanduiding	Hoeveelheid droge stof tussen
a. Kwart	120 en 140 gram
b. Half	240 en 265 gram
c. Heel	480 en 530 gram

Artikel 18

De aanduiding van de hoeveelheid van ander brood dan bedoeld in de artikelen 14 en 17, niet aanwezig in een verpakking, alsmede van de bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop voorverpakt brood, moet, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19, geschieden met een aanduiding van de hoeveelheid, uitgedrukt in gram of kilogram.

Artikel 19

Voorzover het betreft onverpakt brood en bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop verpakt brood, dienen, in een voor het publiek toegankelijke verkoopplaats van waaruit de verkoop aan particulieren geschiedt, de van toepassing zijnde aanduidingen als bedoeld in artikel 2, tweede, derde en vijfde lid, en, in afwijking van het bepaalde in artikel 30, tweede lid, van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet), de aanduidingen als bedoeld in de artikelen 15, 16 en 17, voorzover de vermelde hoeveelheid is uitgedrukt in grammen of kilogrammen, en in artikel 18

– duidelijk zichtbaar en gemakkelijk leesbaar voor het publiek te zijn vermeld in de onmiddellijke nabijheid van de betreffende waar; dan wel

– indien bedoelde aanduidingen zijn aangebracht op een ouwel welke op de buitenzijde van het brood is ingebakken, dan moet deze onuitwisbaar, duidelijk zichtbaar en gemakkelijk leesbaar zijn, waarbij de gebezigde inkt onschadelijk moet zijn en geen andere kleurstoffen mag bevatten dan toegelaten op grond van het Kleurstoffenbesluit (Warenwet).

Artikel 20

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 20, vierde lid, van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet), dient de hoeveelheid, indien zich in een verpakking ten minste twee eenheden brood met elk een nominaal gewicht van minder dan 100 gram bevinden, tevens te worden uitgedrukt in aantal eenheden brood, aanwezig in die verpakking.

2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing indien het aantal eenheden zonder opening van de verpakking van buitenaf kan worden gezien en gemakkelijk kan worden geteld.

3. Het bepaalde in het eerste lid is tevens niet van toepassing indien het gesneden brood betreft.

Artikel 21

1. Het bepaalde in artikel 3, derde lid, onder e, van het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet) (Stb. 1981, 621) met betrekking tot de aanduiding van de produktiepartij, is niet van toepassing op brood dat naar de aard bestemd is om binnen vierentwintig uur na de bereiding te worden gebruikt.

2. Onverminderd het bepaalde in Bijlage I, juncto artikel 5, eerste lid, onder a, van het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet), mag het samengestelde produkt als bedoeld in artikel 4, vierde lid, sub h, in de lijst van ingrediënten worden vermeld met de groepsnaam «broodverbetermiddel», mits gevolgd door de vermelding van de in artikel 4, vierde lid, sub h, onder 2°, bedoelde ingrediënten, voorzover zij een technologische functie in brood vervullen.

Artikel 22

Aanduidingen in woord of beeld die doordat ze onjuist of onvolledig zijn of een onjuiste indruk wekken, misleidend zijn met betrekking tot de aard of eigenschappen, de kenmerken, de samenstelling, de hoeveelheid, de oorsprong of herkomst, de wijze van bereiding, het gebruik of de houdbaarheid van de waar, mogen op of bij de in dit besluit bedoelde waren niet worden gebezigd.

Artikel 23

De waar, die door een opschrift of op enige andere wijze is aangeduid of kennelijk voorhanden is als een der waren in dit besluit bedoeld, moet voldoen aan de regelen voor de desbetreffende waar bij dit besluit gesteld.

Artikel 24

Voor de beoordeling of de waren in dit besluit bedoeld voldoen aan de bij of krachtens dit besluit gestelde eisen moet worden gebruik gemaakt van de ter zake door Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, in overeenstemming met de Ministers van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken, gehoord de Adviescommissie Warenwet, vastgestelde methoden van onderzoek, voorzover deze daarvoor toereikend zijn.

Artikel 25

1. Het bepaalde in de artikelen 3, 8, 9, 10, 12, 18, 20, 22 en 24 is van overeenkomstige toepassing op eetwaren welke in eigenschappen of uiterlijk voorkomen gelijken op brood en welke ten doel zouden kunnen hebben dit te vervangen.

2. In de in het eerste lid bedoelde eetwaren

a. mogen slechts de in artikel 4, zevende lid, sub d tot en met h bedoelde hulpstoffen aanwezig zijn, met inachtneming van de daarbij opgenomen beperkingen;

b. mogen tevens hulpstoffen aanwezig zijn die door Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, van Landbouw en Visserij en van Economische Zaken tezamen, gehoord de Adviescommissie Warenwet, zijn toegelaten; aan deze toelating kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 26

In het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet)¹ wordt in artikel 19 na «zijn» een punt geplaatst, en vervalt het gedeelte van de zin na dat woord.

Artikel 27

In het derde lid van artikel 9 van het Algemeen Besluit (Warenwet)² worden de woorden: «Broodbesluit (Warenwet)» vervangen door: Broodbesluit (Warenwet) 1985.

Artikel 28

In het Zoutbesluit (Warenwet) (Stb. 1968, 421)³ wordt in artikel 2, eerste lid, onder f, het zinsdeel «8, onder e, van het Broodbesluit (Warenwet);» vervangen door: 1, onder e, van het Broodbesluit (Warenwet) 1985;.

Artikel 29

Het Broodbesluit (Warenwet) (Stb. 1925, 478) wordt ingetrokken.

Artikel 30

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de vijfde maand na het tijdstip waarop het Meelbesluit (Warenwet) 1985⁴ in werking treedt.

2. Dit besluit kan worden aangehaald als «Broodbesluit (Warenwet) 1985».

Lasten en bevelen, dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 6 december 1985

Beatrix

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
J. P. van der Reijden

De Staatssecretaris van Landbouw en Visserij,
A. Ploeg

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
P. H. van Zeil

Uitgegeven de *dertiende* februari 1986

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 22 maart 1985 (Stb. 223).

² Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 26 juni 1985, Stb. 422

³ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 14 november 1983 (Stb. 710).

⁴ Stb. 1985, 757.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 11 maart 1986, nr. 49

De Adviescommissie Warenwet heeft in haar advies met betrekking tot bijgaand ontwerp de voorkeur uitgesproken het vigerende Broodbesluit (Warenwet) (Stb. 1925, 478) te vervangen door een nieuw besluit, opdat een algehele herziening van de inhoud zou kunnen plaatsvinden. Bovendien zou het besluit dan eveneens in lijn gebracht kunnen worden met het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet) en met de artikelen 19 tot en met 32 van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet). Aan deze wens van dit adviesorgaan is gevolg gegeven in het onderhavige ontwerpbesluit.

Hierna is een overzicht opgenomen, betrekking hebbende op enkele artikelen welke ten opzichte van de voorschriften vervat in het vigerende Broodbesluit (Warenwet) het meest ingrijpend zijn gewijzigd.

Aangezien de belangrijkste bestanddelen van brood de waren zijn welke omschreven zullen worden in het ontwerp-Meelbesluit (Warenwet) 1985, is in de *aanhef van artikel 1* de bepaling opgenomen dat de terminologie van dat besluit ook van toepassing is op bijgaand ontwerpbesluit.

De definitie van brood is zodanig gekozen dat bakkerswaren, inclusief produkten als beschuit, buiten de werking van het besluit zullen vallen.

Het *eerste lid van artikel 2* schrijft de categoriale benamingen voor, onderscheiden in vijf hoofdsoorten. Tevens is daarbij opgenomen de opsomming van de ingrediënten die in die broodsoorten mogen voorkomen. Met name door de toevoeging van de in artikel 4, eerste lid, bedoelde ingrediënten kan het karakter van het brood, waarop dit besluit van toepassing is, evenwel verloren gaan. Indien dat karakter niet meer aanwezig is, zijn óf de bepalingen van het Kokswarenbesluit (Warenwet) (Stb. 1979, 563) van toepassing, óf wel moeten zij worden beschouwd als zogenaamde bakkerswaren. Onder bakkerswaren moet onder meer worden verstaan eetwaren waarvan het gebakken deel doorgaans overwegend is bereid met een of meer der waren als bedoeld in het Meelbesluit (Warenwet) 1985, waaraan en/of melk, eventueel suiker(s) en/of zout en/of oliën of vetten, en waarvan het andere deel – voor zover aanwezig – doorgaans bestaat uit eetwaren als slagroom, vruchten, pudding, chocolade, gelatine. Veelal zal het oogmerk bij aankoop van een dergelijke waar ook niet zijn het te nuttigen als zijnde brood, doch meer als snack of bakkerswaar. Ook de prijs zal nogal afwijken van wat doorgaans voor brood betaald zal worden. Daarnaast speelt ook de aanbiedings- of verkoopplaats, als ook de voedingswaarde van de toegevoegde eetwaar in relatie tot die van het broodbestanddeel, een rol. Ten slotte kan ook de smaak, door de toevoeging van bijvoorbeeld sterk aromatische gewassen als ui of knoflook zodanig zijn dat de waar niet meer als brood kan worden beschouwd.

Het *tweede lid* bevat een drietal aanduidingen die in samenhang met de categoriale aanduidingen van het eerste lid moeten worden gebezigd en die verband houden met de aanwezigheid van een minimum-hoeveelheid melkbestanddelen, onderscheidenlijk met de gebezigde graan-grondstoffen.

In het *derde lid* zijn een drietal aanduidingen opgenomen die in nauwe samenhang met een aanduiding als bedoeld in het eerste lid uitsluitend mogen worden gebezigd, indien tenminste wordt voldaan aan bepaalde minimum-eisen. Indien niet aan die voorwaarde is voldaan mag van de aanwezigheid wel melding worden gemaakt, evenwel niet op de wijze als is voorbehouden aan brood dat wel aan bedoelde eis voldoet. Het betreft ingrediënten die nogal eens worden gebezigd bij de broodbereiding, maar wel in geringere hoeveelheden dan hier beoogd.

Het *vierde lid* schrijft voor dat na de categoriale aanduiding de toevoeging «met» of «bevat» moet worden gebezigd, vergezeld van het percentage ervan, indien eetwaren als bedoeld in artikel 4, sub d, zijn toegevoegd. Dat zullen – naast vruchten e.d. – doorgaans minder gebruikelijke ingrediënten zijn, zodat het gewenst is dat de consument weet hoeveel ervan het brood bevat, een en ander onverminderd het gestelde in artikel 2, lid 1, vierde streepje, ten aanzien van het karakter van het brood.

Het *vijfde lid* betekent een versoepeling van het bepaalde in het voorgaande lid. Indien de hoeveelheid toegevoegde vruchten e.d. voldoet aan een bepaalde minimum-eis, mag, voorafgaand aan de categoriale benaming, in plaats van de in het vierde lid bedoelde aanduiding, de naam van de gebruikte eetwaren worden gebezigd met weglating van de vermelding van het gewichtspercentage van die eetwaren.

Het *zesde lid* biedt onder andere de mogelijkheid om fantasiebenamingen te bezigen in plaats van (een deel van) bepaalde categoriale aanduidingen, opgenomen in het eerste lid. Het *zevende* en *achtste lid* bevatten voorschriften om de aanduiding «voorgebakken», respectievelijk «zuurdesem» te bezigen in voorkomend geval.

Artikel 3 stelt algemene eisen aan de hoedanigheid van het brood. Uiteraard moet brood ook voldoen aan een andere zeer voor de hand liggende, van de broodsoort afhankelijke sensorische eigenschappen zoals versheid, en voor wat voorgebakken brood betreft, de geschiktheid om tot een goed eindproduct te geraken.

Artikel 4 geeft een opsomming van ingrediënten van brood. Het *eerste lid* van dat artikel geeft een opsomming van eet- en drinkwaren die mede het karakter van brood bepalen. Onder meer gaat het daarbij om eetwaren als spijs, kruiden, specerijen, suiker, krenten en rozijnen. Daarnaast mogen nog zijn toegevoegd niet met name genoemde eetwaren, evenwel met dien verstande dat het karakter van brood ondanks die toevoeging blijft gewaarborgd. De mogelijkheid, opgenomen in het *tweede lid*, dat de betrokken ministers, gehoord de Adviescommissie Warenwet, nadere eisen kunnen stellen aan die eetwaren, is voornamelijk bedoeld om te kunnen voorkomen dat voor de bereiding van brood ondeugdelijke eetwaren worden gebezigd. Hierbij dient in eerste instantie gedacht te worden aan soja-eiwit. Het ligt in het voornemen van de ministers dat de in het Besluit van 8 juli 1981 (Stb. 500) opgenomen voorschriften terzake van het gebruik van soja-producten voor de bereiding van brood, zullen worden opgenomen in een op grond van dit artikel vast te stellen ministeriële regeling.

Het *derde lid* schrijft een tweetal aanduidingen voor die moeten worden gebezigd indien spijs, onderscheidenlijk specerijen en kruiden ingrediënten van brood zijn, gezien het bijzondere karakter van die ingrediënten.

Het *vierde lid* van artikel 4 somt andere ingrediënten (andere dan hulpstoffen) op die aan brood mogen worden toegevoegd, eventueel met beperking in gebruik c.q. met verplichte aanduiding.

Nieuw in dit verband is de toelating van een samengesteld ingrediënt, dat in bakkerskringen bekend is als broodverbetermiddel (sub h). In de lijst van ingrediënten van het voorverpakt brood mag in samenhang met het bepaalde in artikel 19, tweede lid, dit ingrediënt met die naam worden vermeld, mits gevolgd door de vermelding van de sub 2° bedoelde bestanddelen ervan, voor zover zij een technologische functie in het eindproduct hebben, zoals hulpstoffen en vet.

In het *zesde lid* is de mogelijkheid opgenomen dat door de betrokken ministers – indien daartoe aanleiding is – een nadere regeling met betrekking tot de toe te laten hoeveelheden, samenstelling en/of zuiverheid, voor de in het vierde lid bedoelde ingrediënten kan worden getroffen.

Het *zevende lid* somt de in brood toegelaten hulpstoffen op. Ter verduidelijking is bij een aantal groepen van additieven de functie ervan in het eindproduct aangegeven, met name ook in die gevallen waarbij additieven worden gebruikt welke voor meerdere doeleinden geschikt zouden kunnen zijn. Sub j biedt de mogelijkheid dat andere hulpstoffen dan de reeds genoemde kunnen worden aangewezen voor toelating in brood.

Ten slotte geeft het *achtste lid* de «carry-over» regeling met betrekking tot de in artikel 8 genoemde gebezigde plaatsmeermiddelen en paraffine.

In *artikel 6 en 7* zijn eisen gesteld aan melkbrood, onderscheidenlijk room- of boterbrood. In afwijking van de bepaling in het vigerende besluit is een meer directe eis met betrekking tot het minimum-melkvetgehalte en het minimum-melkeiwitgehalte in het eindproduct opgenomen.

In verband met de smering van deegafmeetmachines is in *artikel 8* een voorziening opgenomen waardoor het gebruik van minerale olie als smeermiddel wordt toegelaten, mede in aanmerking nemend dat uit toxicologisch oogpunt deze middelen verantwoord zijn. Tevens is in dat artikel de mogelijkheid opgenomen dat de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur ontheffing kan verlenen van het verbod dat van niet in het besluit toegelaten produkten voor het insmeren of bespuiten van deegafmeetmachines, bakplaten, bakvormen e.d. gebruikt wordt gemaakt. Het doel ervan is te bereiken dat de, al dan niet voorlopige, legalisatie van nieuw ontwikkelde hulpstoffen wordt bespoedigd.

Artikel 10 machtigt de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, gehoord de Adviescommissie Warenwet, eisen te stellen aan ruimten waarin brood, voorgebakken brood of deegstukken voor brood worden bereid. De Adviescommissie Warenwet heeft in haar advies reeds dergelijke te stellen eisen geformuleerd. Na publikatie van het onderhavige besluit in het Staatsblad zal in de Staatscourant het besluit van genoemde minister betreffende de eisen worden gepubliceerd.

In *artikel 11* is voorgeschreven dat op bepaalde soorten onverpakt brood een aanduiding moet worden aangebracht aangevende dat het een «volkoren»-brood, een «melk»-brood dan wel een «room»- of «boter»-brood betreft, aangezien de betreffende eigenschap van het brood niet direct is te herkennen.

Indien aan brood geen broodzout is toegevoegd, moet volgens *artikel 12* de aanduiding «ongezouten», «voor natriumarm dieet» of «zoutarm» worden gebezigd. Omdat het ook mogelijk moet kunnen zijn dat een dergelijke aanduiding wordt gebezigd bij volkorenbrood en vruchtenbrood, is het maximale kaliumgehalte gesteld op 600 mg per 100 gram. Aangezien het praktisch niet mogelijk is dat met name de ambachtelijke bakker zijn ongezouten brood conform de bepalingen van het Aanduidingenbesluit waren voor bijzondere voeding (Warenwet) kan aanduiden, is er de voorkeur aan gegeven een bijzondere regeling voor ongezouten brood op te nemen. Uitsluitend indien de aanduiding «voor natriumarm dieet» wordt gebezigd is bedoeld besluit van toepassing.

Artikel 13 schrijft voor, dat de aanduiding «gesneden» niet behoeft te worden gebezigd indien het betreft voorverpakt gesneden brood in een doorzichtige verpakking.

In de *artikelen 14 tot en met 18* is voorgeschreven welke hoeveelheidsaanduiding dient te worden vermeld. De redactie van deze artikelen is een rechtstreeks gevolg van de uitspraak van het Hof van Justitie te Luxemburg in het arrest van zaak 130/80, waarbij de bepalingen van artikel 10 van het vigerende Broodbesluit (Warenwet) (Stb. 1925, 478), betreffende de verplichte droge stof hoeveelheid van brood, werden beschouwd als «maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve invoerbepalingen» in de zin van artikel 30 van het EEG-Verdrag. Het bewuste artikel verloor door die uitspraak zijn werking ten aanzien van uit andere EEG-landen ingevoerd brood. De nieuwe tekst is naar de mening van ondergetekenden in overeenstemming met de bepalingen van het EEG-Verdrag. Met name is bij de opstelling ervan rekening gehouden met wat artikel 36 van het Verdrag toestaat met het oog op de bescherming van de gezondheid van personen, alsmede met de jurisprudentie van het Hof inzake de artikelen 30 tot en met 36 waarbij onder meer de consumentenbescherming als rechtvaardigingsgrond werd aanvaard.

De *artikelen 14, 15 en 16* betreffen ander brood dan roggebrood, «vruchten»-brood, «suiker»-brood e.d. bijzondere broodsoorten.

Op voorverpakt brood zijn de artikelen 19 tot en met 32 van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) van toepassing. Uitzondering daarop is het voorschrift dat voor wit-, tarwe-, tarwerogge- en roggetarwebrood dat de verbruiker kent als «heel», «half» en «kwart» brood, die vertrouwde hoeveelheidsaanduiding dient te worden gebezigd, in plaats van het nominale gewicht. Achtergrond hiervan is dat de consument, die

gewend is brood in te kopen als heel, half of kwart brood, ervan verzekerd dient te zijn dat een dergelijk brood – dat toch bij uitstek beschouwd moet worden als een basis-voedingsmiddel – voldoende voedingsstoffen bevat. Een aanduiding van het nominale gewicht houdt immers geen informatie in ten aanzien van de hoeveelheid droge stof van het brood en dus van de voedingswaarde. Bedoelde aanduidingen moeten dan ook gebezigd worden voor brood met een bepaalde hoeveelheid droge stof. Tevens mogen aanduidingen als «kadetje», «stokbrood» e.d. als hoeveelheidsaanduiding worden gebezigd voor brood dat onder deze namen bekend is en tevens een bepaalde hoeveelheid droge stof bevat. Indien het betreft onverpakt brood dat bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop is verpakt, in beide gevallen met een bepaalde hoeveelheid droge stof, moeten, c.q. mogen eveneens de hierboven bedoelde aanduidingen worden gebezigd op of bij het betreffende brood. Op of bij brood met een andere hoeveelheid droge stof dan in dit artikel wordt genoemd, dient als hoeveelheidsaanduiding het nominale gewicht te worden gebezigd.

Artikel 17 bevat het voorschrift dat de hoeveelheid onverpakt roggebrood en roggebrood dat bij de detaillist op verzoek van de koper, dan wel met het oog op de onmiddellijke verkoop is verpakt, ook mag worden aangegeven met de aanduiding «heel», «half», «kwart», indien de hoeveelheid droge stof ligt tussen bepaalde grenzen. Het fabrieksmatig bereide voorverpakte roggebrood valt onder de werking van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet).

In *artikel 18* wordt voorgeschreven dat op of bij brood dat niet onder de werking van artikel 14 of 17 valt, steeds het nominale gewicht dient te worden vermeld.

Artikel 19 regelt de aanduiding bij de detaillist van de categoriale benaming, alsmede van de hoeveelheid van brood indien het betreft onverpakt brood en brood dat voor die detaillist met het oog op de onmiddellijke verkoop dan wel op verzoek van de koper is verpakt. Het betreft uitsluitend aanduidingen als bedoeld in het tweede, derde en vijfde lid van artikel 2 en de aanduiding van het nominale gewicht.

Artikel 20 is een aanvulling op het vierde lid van artikel 20 van het Hoeveelheidsaanduidingenbesluit (Warenwet) betreffende de gewichtsaanduiding in geval van verzamelverpakkingen.

Artikel 21 bevat een afwijkende bepaling ten opzichte van het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet) met betrekking tot de aanduiding van de productiepartij, voor zover het betreft voorverpakt brood dat binnen 24 uur na bereiding pleegt te worden gebruikt. Een soortgelijke vrijstelling is reeds van kracht met betrekking tot de aanduiding van de minimale houdbaarheid (art. 10, lid 8, sub d, van het Algemeen Aanduidingenbesluit). Met betrekking tot de aanduiding broodverbetermiddel in de ingrediëntendeclaratie is een bepaling opgenomen ter aanvulling van het Algemeen Aanduidingenbesluit (Warenwet).

Artikel 25 verklaart bepaalde artikelen ook van toepassing op waren die in eigenschappen of uiterlijk voorkomen gelijken op brood en welke ten doel zouden kunnen hebben dit te vervangen. Het tweede lid bepaalt dat slechts bepaalde hulpstoffen aanwezig mogen zijn. Gezien de aard en het gebruik van bedoelde eetwaren wordt het wenselijk geacht overwegend dezelfde eisen aan die waren te stellen als aan brood gesteld kan worden. Om evenwel te voorkomen dat bepaalde vervangende waren, welke toch nog andere hulpstoffen behoeven, niet geproduceerd en verhandeld zouden kunnen worden, is daarnaast aan de betrokken ministers de mogelijkheid gegeven om een dergelijke toelating, gehoord de Adviescommissie Warenwet, te verlenen. In de Staatscourant zal de betreffende toelating in de vorm van een Toelatingsregeling worden bekendgemaakt.

De *artikelen 26, 27 en 28* betreffen aanpassingen in een drietal andere warenwetbesluiten, welke betrekking hebben op een verwijzing naar het onderhavige besluit.

Gezien de verschillen, met name ten aanzien van aanduidingen, tussen dit ontwerp-besluit en het vigerende Broodbesluit (Warenwet), en de nauwe samenhang met het nog af te kondigen Meelbesluit (Warenwet) 1985, verdient het aanbeveling dat bijgaand ontwerp-besluit vijf maanden na inwerkingtreding van het besluit betreffende meel in werking treedt (*Artikel 30*). Dit betekent een totale overgangstermijn van zes maanden.

De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
J. P. van der Reijden

De Staatssecretaris van Landbouw en Visserij,
A. Ploeg

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
P. H. van Zeil